

**De maturiteitsscan voor blended learning
binnen de opleidingen van de
Vlaamse Trainersschool**

SPORT.
VLAANDEREN

Situering

Door de uitbraak van de coronapandemie in 2020 kwam de digitalisering van het onderwijslandschap in een stroomversnelling terecht. Opleidingsverstrekkers zoals de Vlaamse Trainersschool (VTS) waren van de ene dag op de andere genoodzaakt om opleidingen vanop afstand in te richten. Hierdoor evolueerden zowel het gamma aan online tools als de mogelijkheden om eenvoudig digitaal te communiceren sneller dan voorzien.

Om op deze evoluties in te spelen stimuleerden de Vlaamse Trainersschool en Sport Vlaanderen de sportfederaties financieel en inhoudelijk om (versneld) werk te maken van de uitbouw van e-learning binnen de VTS-opleidingen. Sportfederaties moesten nadenken over manieren om fysiek en digitaal lesgeven enerzijds, en synchrone en asynchrone onderwijsmethoden anderzijds, met elkaar te verzoenen. Een van de grootste uitdagingen daarbij is de onderwijskwaliteit en toegankelijkheid voor de diverse groep van VTS-cursisten te garanderen.

De ervaring van de afgelopen jaren heeft ons geleerd dat de integratie van dergelijke vormen van **blended learning** binnen de VTS-opleidingen naast heel wat voordelen ook belangrijke valkuilen met zich mee

kunnen brengen. Om blended learning op een efficiënte en effectieve manier te verankeren binnen de VTS-opleidingen en de kwaliteit hiervan te evalueren en te verbeteren, werd in het voorjaar van 2024 een digitale maturiteitsscan ontwikkeld op basis van acht wetenschappelijk gevalideerde criteria.

Via deze maturiteitsscan kunnen sportfederaties worden ondersteund in hun zoektocht naar een optimale mix van fysiek en online onderwijs en het kiezen van de juiste digitale hulpmiddelen zodat de cursisten en docenten eenvoudig aan de slag kunnen. De maturiteitsscan is vrij omvangrijk, maar het is niet de bedoeling om op alle pijlers tegelijk te focussen. Er kunnen stapsgewijs zaken worden aangepast zodat sportfederaties kunnen toewerken richting een ideale blended learning-methode voor de betrokken sporttak en doelgroep.

In deze publicatie gaan we dieper in op de wetenschappelijke literatuur over blended learning en lichten we de structuur en mogelijke toepassingen van de maturiteitsscan toe.

Wat is blended learning?

Blended learning is een verzamelnaam voor diverse vormen van leren waarbij zowel online als face-to-face onderwijs aan bod komen. Afhankelijk van de onderwijsnoden en -context wordt blended learning op verschillende manieren ingevuld. Binnen de Vlaamse Trainersschool hanteren we de volgende definitie:

“Blended learning is een bewuste en geïntegreerde combinatie van online en face-to-face onderwijs.”

‘Bewuste combinatie’

Het is belangrijk om steeds de verschillende onderwijsmogelijkheden naast elkaar te leggen en na te gaan welke vorm het best past bij de beoogde doelstellingen, doelgroep, leerstof, enzovoort. De kenmerken van de lessenreeks moeten dus eerst duidelijk zijn vooraleer te beslissen welke digitale tools worden gebruikt, wat het online aandeel zal zijn, hoe de online inhoud wordt georganiseerd, en welke rol de face-to-face momenten zullen hebben.

‘Geïntegreerde combinatie’

Beide onderwijsvormen vullen elkaar aan. Het online onderwijs is dus zeker geen herhaling van de face-to-face lessen. In blended learning is het essentieel om naast de combinatie van online en face-to-face onderwijs ook aandacht te hebben voor de didactisch-pedagogische componenten die essentieel zijn bij de opbouw van een les of

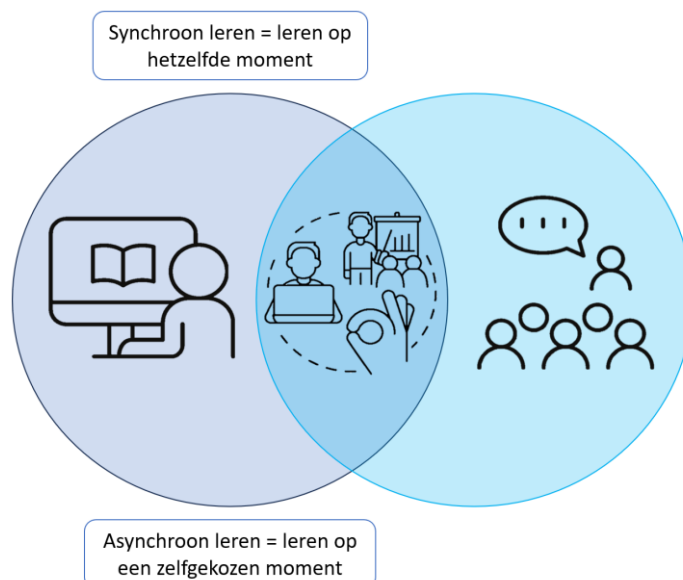
opleiding. Het is dus belangrijk om een weloverwogen keuze te maken tussen de verschillende vormen. Niet alles is dus zomaar over te nemen tussen verschillende cursusorganisaties.

‘Online onderwijs’

Een substantieel deel van de lessenreeks binnen blended learning wordt online verzorgd. Dit kan synchroon verlopen, wat betekent dat de docent en de cursisten op hetzelfde moment online aanwezig zijn. De online lessen kunnen ook asynchroon worden ingevuld. In de asynchrone variant zijn de docenten en de cursisten niet per definitie op hetzelfde moment aanwezig. Zo kan een e-learning worden voorzien waarbij cursisten een gestructureerd leerpad moeten doorlopen. Binnen zo’n digitaal leerpad kan ook een zelfstandig te voltooien opdracht worden geïntegreerd, waarover dan nadien online of face-to-face wordt teruggekoppeld.

‘Face-to-face onderwijs’

In het lessenpakket worden fysieke contactmomenten ingepland, die meer zijn dan louter een herhaling van de online onderwijsmomenten of opdrachten. De contactmomenten worden ook georganiseerd om de gebreken van online onderwijs op te vangen, zoals bijvoorbeeld het feit dat je online minder persoonlijk contact en minder interactie hebt.

Waarom inzetten op blended learning binnen de VTS-context?

Onderzoek naar de leereffecten van blended learning zijn op dit moment eerder beperkt. De meerderheid van de gepubliceerde studies rapporteren een positief effect met betrekking tot de vergaarde kennis, vaardigheden en attitudes, het vermogen tot kritisch denken en de mentale gezondheid van studenten.

De reden hiervoor zou te wijten zijn aan de combinatie van de relatief passieve lessen binnen face-to-face onderwijs met daartegenover de meer actieve online lessen waarbij cursisten verplicht worden om zelf na te denken en kritisch om te gaan met de leerstof.

Door de combinatie tussen face-to-face en online onderwijs worden ze bovendien niet overbelast, maar blijven ze wel geprikkeld

om bij te leren en gaan ze meer zelfbewust om met de inhoud van de lessen.

Essentieel om te vermelden is dat dit positief leereffect enkel wordt waargenomen wanneer er binnen de ontworpen blended leeromgeving voldoende rekening wordt gehouden met alle facetten van een didactisch-pedagogisch verantwoorde les.

Daarnaast is een doordacht ontwerp voor het leerpad, samen met een goede afstemming op de doelgroep, heel belangrijk. De doelstellingen en de inhoud van de opleiding (zie verder bij de uitwerking van de maturiteitsscan) moeten centraal staan bij het uitwerken van een blended learning cursusorganisatie.

Specifiek voor de context van de Vlaamse Trainersschool zijn er bijkomend een aantal redenen om in te zetten op de uitbouw van blended leeromgevingen binnen de VTS-opleidingen:

1. Via blended learning creëren we een grotere flexibiliteit voor cursisten. De overgrote meerderheid van de cursisten volgt namelijk een trainersopleiding bovenop hun dagelijkse studies, job, of activiteiten als trainer. Hierdoor is het niet altijd evident om zich op vooraf vastgelegde momenten (meestal 's avonds of in het weekend) te moeten verplaatsen. Wanneer delen van een VTS-cursusorganisatie online worden georganiseerd, winnen cursisten behoorlijk wat tijd met de verplaatsing die wegvalt. Indien de online les bovendien ook asynchroon wordt aangeboden, kan de les worden gevolgd op een moment wanneer het voor de cursist uitkomt. De drempel om het engagement voor een VTS-opleiding aan te gaan, wordt met andere woorden verlaagd.
2. Binnen de VTS-opleidingen zijn de groepen vaak zeer heterogeen qua leeftijd, opleidingsniveau, ervaring als trainer, enz. Hierdoor is het voor de docent niet eenvoudig om een gepast lestempo te vinden voor iedereen. Via blended learning kunnen de cursisten alvast op eigen tempo de online lessen afwerken. Wie de leerstof snel onder de knie heeft, kan onmiddellijk verdergaan naar het volgende hoofdstuk of kan zich nog meer verdiepen in het onderwerp. Wie meer tijd nodig heeft, kan de leerstof een aantal keer herhalen alvorens te vorderen. Om na te gaan of iedereen mee is met de leerinhouden, kan op het einde van elk hoofdstuk een online toetsingsmoment worden voorzien. Hierdoor kan blended learning ervoor zorgen dat de beginsituatie voor de fysieke lessen meer gelijk getrokken wordt voor alle cursisten.
3. Tijdens de online lessen kan de noodzakelijke kennisbasis worden meegegeven zodat de theorie tijdens de daaropvolgende contactmomenten efficiënter en effectiever kan worden vertaald naar de praktijk. Via dergelijk 'flipped classroom principe'* wordt gestreefd naar een zo actief mogelijke leeromgeving.
4. Wanneer er rekening gehouden wordt met alle principes van blended learning zal de studiebelasting voor de cursisten en de taakbelasting voor docenten beperkt zijn. Hierdoor kan een grotere doelgroep worden aangesproken en zal een groter deel van de cursisten de cursus ook voltooien. Ook is het eenvoudiger om docenten te vinden en te houden. De principes die voor een VTS-cursusorganisatie belangrijk zijn, vind je verder in deze nota en in de maturiteitsscan terug.

Binnen de VTS-context zijn er dus heel wat voordelen om een gemengde onderwijsvorm te hanteren. Belangrijk is om goed te overwegen welke competenties zich best lenen voor welk type onderwijs want niet alle competenties kunnen online worden aangeleerd. Kenniselementen lenen zich in principe beter om online te worden verworven, terwijl vaardigheden in de meeste gevallen best face-to-face worden aangeleerd.

Samenvattend wordt volgend principe binnen VTS als leidraad gehanteerd:

"Online wat kan, fysiek wat moet"

---

* Bij flipped classroom bied je de leerinhoud vooraf aan via online of offline studiemateriaal en maak je de studenten duidelijk dat je van hen verwacht dat ze voorbereid naar de les komen. Dat is een noodzakelijke voorwaarde om de lestijd optimaal te kunnen benutten. (Bron: UGent)

Kwaliteitsvolle blended learning binnen andere opleidingsverstrekkers

Om binnen de Vlaamse Trainersschool een kwaliteitsvol begeleidings- en evaluatie-instrument voor blended learning te kunnen ontwikkelen, bekeken we in een voorbereidende fase hoe blended learning bij andere opleidingsverstrekkers (UGent, Thomas More Hogeschool en het Vlaams secundair onderwijs) werd geïntegreerd. We hebben bewust gekozen voor een Universitaire instelling, een Hogeschool en het secundair onderwijs omdat we zo een divers publiek bekijken met licht andere doelstellingen. De effectieve keuze voor de UGent en Thomas More Hogeschool zijn willekeurig.

UGent

Aan de UGent wordt het project [Blend@UGent](#) sterk gepromoot. In dit project worden de betrokken docenten via online onderwijstips en individuele begeleiding geholpen om een doordachte en goed op elkaar afgestemde mix van online en on-campus onderwijs te voorzien binnen hun onderwijsactiviteiten. Studenten gaan daarbij actief aan de slag met de leerinhouden, zowel individueel, in interactie met elkaar als in interactie met de lesgevers. Volgende acht voorwaarden worden vooropgesteld om een kwaliteitsvolle blended leeromgeving te kunnen creëren:

1. Doordachte blend
2. Activerend en motiverend
3. Duidelijke structuur
4. Transparant en helder
5. Voldoende begeleiding
6. Leren en evalueren
7. Warme leeromgeving
8. Gedeelde verantwoordelijkheid

Thomas More

De Thomas More Hogeschool zette vanuit het Expertisecentrum Onderwijs en Leren (ExCEL) een onderzoeksproject 'Effectief Blended Professioneel Hoger Onderwijs' (EBHO) op waarin ze heel wat expertise rond blended learning ontwikkelden. In hun online handleiding '[Hoe geef je effectief blended hoger onderwijs vorm?](#)' worden volgende praktijkaanbevelingen voor docenten opgelijst om succesvol aan de slag te gaan met blended learning:

1. Kies op basis van je leerdoel
2. Bied duidelijke instructie en structuur
3. Ondersteun bij de organisatie van het leerproces
4. Zet in op interactie
5. Geef voldoende gerichte feedback
6. Start regelmatig met een laagdrempelige quiz

Deze aanbevelingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de didactische opbouw van een les en zijn daarom zowel op online als face-to-face onderwijs van toepassing. Daarnaast worden docenten echter ook gestimuleerd om na te denken over organisatorische aspecten die een blended leeromgeving met zich meebrengt, zoals de toegankelijkheid van de leermaterialen (zowel technische skills als logistieke mogelijkheden) en het bewaken van de studiebelasting.

Vlaams secundair onderwijs

Ook de Vlaamse secundaire scholen waren genoodzaakt om een groot deel van hun onderwijstijd online uit te voeren tijdens de eerste lockdown (lente 2020). In een daaropvolgende lockdown (herfst 2020) werd meer contact op de schoolvloer toegelaten en hanteerden de scholen een combinatie van afstandsonderwijs en face-to-face onderwijs in de klas. Deze combinatie was een vorm van blended learning die sommige scholen aansprak en deed nadenken over een mogelijke toekomstige implementatie.

In een wetenschappelijk onderzoek dat tijdens de periode 2021-2022 werd uitgevoerd door de Vlaamse overheid, UGent, VUB en Thomas More Hogeschool werd geconcludeerd dat blended learning binnen de Vlaamse secundaire scholen kan leiden tot een effectieve en meer leerling-gestuurde onderwijsaanpak. In het wetenschappelijk [onderzoeksrapport](#) schoven de onderzoekers volgende elf richtlijnen naar voor:

1. Selecteren en inzetten van leerdoelen
2. Selecteren en inzetten van een geschikte blend
3. Selecteren en inzetten van digitale tools
4. Divers evalueren en regelmatig feedback geven
5. Transparant communiceren en structuur aanbrengen
6. Mogelijkheden voorzien voor interactie en activerende werkvormen
7. Verbondenheid stimuleren
8. Concreet-aanschouwelijk te werk gaan
9. De zelfregulatie stimuleren en bevorderen
10. Differentiëren
11. Leerlingen betrekken door hen te motiveren

In de online [inspiratiegids](#) is meer informatie beschikbaar om op een onderbouwde wijze aan de slag te gaan met het blended onderwijsontwerp en te leren van de ervaringen van secundaire onderwijsscholen.

Conclusie

De onderzoeksresultaten en praktijkervaringen van bovenstaande onderwijsinstellingen tonen heel wat parallellen aan. Zo blijkt het bij blended learning van essentieel belang te zijn om steeds de didactische basisprincipes van een les te blijven bewaken. Er moeten steeds eerst SMART-geformuleerde doelstellingen worden opgesteld en werkvormen moeten zorgvuldig worden gekozen naargelang de doelstellingen en de inhoud van een les. Vervolgens moet een doordachte keuze worden gemaakt tussen face-to-face en online onderwijs, zowel qua vorm als aandeel binnen een volledige lessenreeks.

Dubbele finaliteit van de maturiteitsscan: evaluatietool en ontwikkelingstool

De maturiteitsscan voor blended learning kan gebruikt worden voor twee doeleinden. Enerzijds als evaluatietool, anderzijds als ontwikkelingstool. Hieronder worden beide toepassingen verduidelijkt en toegelicht aan de hand van een voorbeeld.

Evaluatietool

De maturiteitsscan kan een handige tool zijn voor sportfederaties die blended learning al hebben geïntegreerd binnen een (deel van een) VTS-opleiding. Aan de hand van de maturiteitsscan kunnen ze nagaan of de blend op een kwaliteitsvolle manier werd opgebouwd. Na het invullen van de online maturiteitsscan via een formulier wordt een automatisch rapport gegenereerd met feedback, de sterke punten en werkpunten voor elk van de acht pijlers (zie voorbeeld verder in deze publicatie). Op basis van de resultaten kan je de blended leeromgeving vervolgens verder optimaliseren.

Ontwikkelingstool

Ook voor sportfederaties die nog geen blended leeromgeving hebben geïntegreerd, kan de maturiteitsscan een sterke meerwaarde bieden. Via deze tool kan je namelijk stap voor stap werk maken van een goed gestructureerde en onderbouwde gemengde onderwijsvorm die je kan integreren in de VTS-opleidingen. Elke sportfederatie kan kiezen in welke volgorde en mate het op elk van de acht pijlers inzet. Je kan kiezen om een of meerdere pijlers volledig uit te werken of je kan focussen op verschillende criteria over diverse pijlers. Bij een volgende organisatie kan je focussen op andere criteria.

De maturiteitsscan voor blended learning binnen de Vlaamse Trainersschool

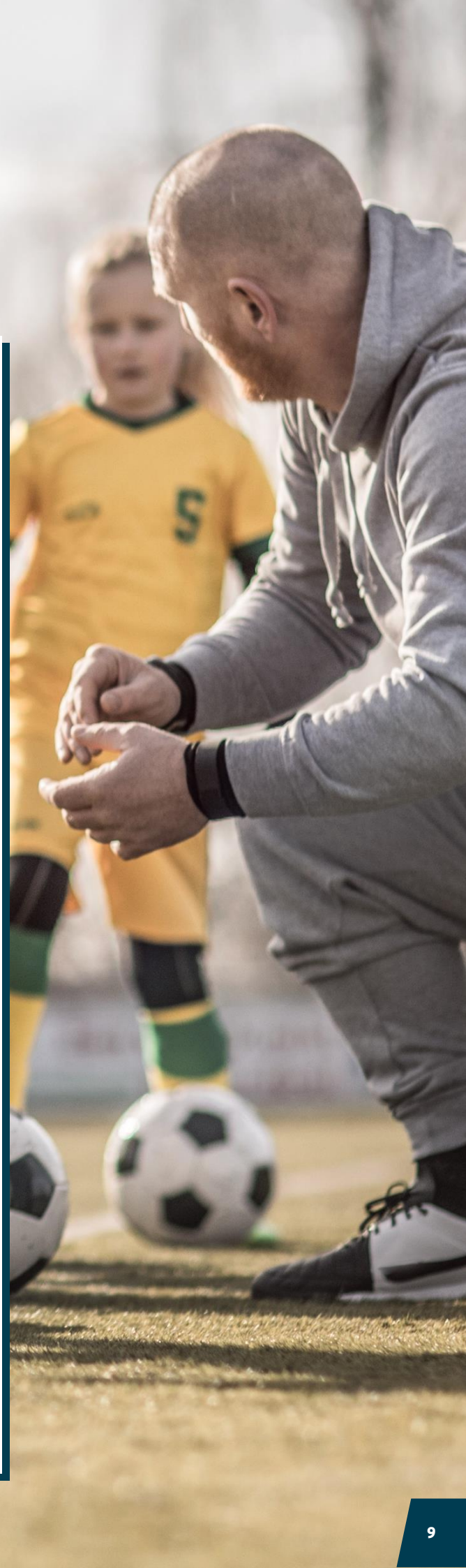
Op basis van de doorgevoerde literatuurstudie ontwikkelde de VTS een online tool om sportfederaties te ondersteunen bij de uitbouw van kwaliteitsvolle blended leeromgevingen binnen VTS Connect en bij de gerichte bijwerking nadien. Dit kan zowel gaan over een volledige VTS-opleiding als over een afzonderlijk vak. Via de ontwikkelde maturiteitsscan kan de 'maturiteit' van de ontwikkelde blended leeromgeving gedetailleerd in kaart worden gebracht op basis van deze acht pijlers:

1. Didactische aanpak
2. Geschikte blend
3. Geschikte digitale tools
4. Systematiek in ontwerp
5. Communicatie
6. Verbondenheid
7. Feedback en evaluatie
8. Zelfregulatie

Elk van deze pijlers omvat verschillende subdoelen die zo concreet mogelijk werden ingevuld. In wat volgt, lichten we elke pijler verder toe en bieden we een overzicht van de afgebakende subdoelen.

De maturiteitsscan voor blended learning binnen VTS is digitaal ter beschikking in VTS Connect via de Catalogus DSKO/trekker PO in de map Blended Leren.

Pijler 1: Didactische aanpak

De didactische aanpak blijft essentieel in elke onderwijsvorm. Binnen het VTS-docentenbeleid schuiven we vijf handvatten naar voor die docenten helpen om een les op een didactisch verantwoorde manier vorm te geven. Bij de implementatie van een blended onderwijsvorm moet daarom aandacht gaan naar deze criteria:

- a) Geef structuur: activeer voorkennis, geef overzicht, geef voldoende duiding.
- b) Plaats de cursist centraal: hun noden, verwachtingen en ritme, laat hen actief verwerken.
- c) Creëer een veilig, uitdagend en positief leerklimaat.
- d) Activeer het leerproces: bied voldoende oefenkansen, geef effectieve feedback, stimuleer zelfinzicht.
- e) Reflecteer: meet je impact, maak een lesplan, groei als docent.

Handvatten voor VTS-docenten

Pijler 2: Geschikte blend

Het is belangrijk om een goed evenwicht te bewaren tussen de online lessen en de face-to-face lessen. Hiervoor ga je als opleidingsverstrekker na wat de doelgroep en de doelstelling van de betrokken VTS-opleiding is. Hierop stem je de verdeling af tussen online leeractiviteiten die synchroon of asynchroon kunnen doorgaan en de fysieke leeractiviteiten waarin voornamelijk praktijkgericht wordt lesgegeven. Binnen deze pijler is het ook essentieel om niet alleen rekening te houden met de studiebelasting voor de cursisten, maar ook met de belasting voor de docenten. Wanneer je deze onderwijsvorm voor de eerste keer organiseert, zorgt dit steeds voor extra werk aangezien het leertraject en de leermaterialen nog ontwikkeld moeten worden en de docent zich nog moet inwerken. Volgende criteria zijn bepalend voor een geschikte blended leeromgeving:

- a) Online en fysiek onderwijs vullen elkaar aan en zijn geschikt voor de leerinhouden en doelstellingen.
- b) De docent zorgt voor een optimale mix aan online en fysieke (les)activiteiten (zowel individueel als in groep) die afgestemd zijn op de eindcompetenties.
- c) De studiebelasting voor de cursisten is na de integratie van de blend passend binnen de vooropgestelde verwachtingen.
- d) De kwaliteit van de blend wordt nauw opgevolgd door de docent en de denkcel.
- e) Synchrone en asynchrone (les)activiteiten worden weloverwogen ingepland.
- f) De werklast van de docent is op lange termijn niet hoger geworden door de integratie van de blend.
- g) Op cursusniveau: de organisatie van de verschillende vakken is op elkaar afgestemd.

Pijler 3: Geschikte digitale tools

Binnen de VTS-context werken we steeds met het digitale leerplatform VTS Connect om een blended leeromgeving te creëren. Dit zorgt voor uniformiteit en gebruiksgemak voor alle stakeholders. Vooraleer van start te gaan met een blended onderwijsvorm, is het belangrijk na te gaan welke tools voorhanden zijn en welke tools het meest gebruiksvriendelijk zijn voor de doelgroep van de VTS-opleiding in kwestie. Volgende criteria zijn bepalend voor de selectie van digitale tools:

- a) Er wordt gebruik gemaakt van VTS Connect, aangevuld met geïntegreerde tools.
- b) De tools zijn afgestemd op de leerdoelen, de leerinhoud en de werkvormen.
- c) De tools die de cursist moet gebruiken tijdens de lessen zijn intuïtief en gebruiksvriendelijk. Idealiter zijn deze tools ook gratis.
- d) De tools zijn een meerwaarde voor de leertaken en de docent gebruikt ze om te activeren en differentiëren zodat elke cursist op eigen tempo en niveau kan leren.
- e) Inzet van deze tools zorgt voor een 'transformatie', wat impliceert dat de leertaken zonder deze tools niet mogelijk zouden zijn.
- f) Elke cursist kan met de verschillende tools werken op de momenten dat deze vereist zijn (iedereen heeft een laptop en internetverbinding, toegang tot een opleiding over de manier van werken binnen VTS Connect en hoe aan de slag te gaan met specifieke tools.).
- g) De tools zijn duurzaam en je kan ze dus lang gebruiken. Vermijd om steeds te wisselen van tool.

Pijler 4: Systematiek in ontwerp

Zorg maximaal voor eenzelfde structuur binnen de verschillende vakken en hoofdstukken. Voor cursisten (en docenten) is het gebruiksvriendelijker als alle inhoud mooi op elkaar worden afgestemd en de structuur van de online lessen overeenkomt met de structuur van de fysieke lessen. Zo kunnen cursisten zich focussen op de inhoud zonder steeds opnieuw te moeten zoeken waar ze bepaalde informatie kunnen terugvinden. Criteria die bepalen of de systematiek in ontwerp al dan niet voldoet, zijn de volgende:

- a) Het vak heeft een heldere structuur, waarbij de navigatie overzichtelijk en gebruiksvriendelijk is.
- b) De leerinhouden zijn eenvoudig terug te vinden in het leerpad en worden logisch gestructureerd.
- c) De afspraken en uitleg met betrekking tot de blend zijn duidelijk terug te vinden op het leerpad via VTS Connect.
- d) Er wordt duidelijk aangegeven hoe en waarom de blend wordt toegepast.
- e) Dezelfde structuur komt steeds terug bij alle vakken waar de blend wordt toegepast.
- f) De vormgeving van het leerpad is aantrekkelijk.

Pijler 5: Communicatie

Communicatie is een heel belangrijke factor binnen onderwijs. Zo is het aangewezen dat de cursisten voldoende en tijdig geïnformeerd worden over de opleiding en de evaluatie zodat ze weten wat ze mogen verwachten. Een vlotte organisatie staat of valt met de communicatie tussen de docent, de cursusverantwoordelijke, het VTS-secretariaat en de cursisten. Het moet voor de cursisten ook duidelijk zijn wanneer en bij wie zij met vragen terecht kunnen. Criteria binnen deze pijler zijn de volgende:

- a) De cursisten worden bij de start van het vak of de opleiding correct geïnformeerd over het doel, hoe het vak geëvalueerd wordt en hoe de blend wordt georganiseerd.
- b) De instructies van de docent over het verloop, de begeleiding en de interactiemogelijkheden zijn helder en transparant. De docent maakt duidelijk wat er van de cursisten wordt verwacht tijdens de online en fysieke leeractiviteiten.
- c) De docent duidt verbanden tussen de nieuwe leerstof en relevante voorkennis van de cursisten.
- d) De docent informeert de cursisten zodat ze weten waar en wanneer ze in contact kunnen komen met de docent.
- e) De docent staat open voor feedback van stakeholders (bv. cursisten).

Pijler 6: Verbondenheid

Bij online onderwijsvormen is een van de valkuilen dat de verbondenheid tussen de cursisten onderling en tussen de cursisten en de docent afneemt. Het is daarom belangrijk om hier bij een blended onderwijsvorm actief op in te zetten. Ga als docent in interactie met de cursisten en laat ze regelmatig samenwerken aan kleine opdrachten. Dit kan zowel tijdens de online als de fysieke lessen. Bouw dit structureel in bij de verschillende vakken en opleidingen door bijvoorbeeld een handleiding en/of bijscholing voor de docenten te voorzien. Criteria die op deze pijler inspelen, zijn:

- a) De docent maakt gebruik van werkvormen die de interactie tussen docent-cursist en cursist-cursist stimuleren, zoals 'think-pair-share' en groepswerken.
- b) De docent zet in op interactie tussen cursisten onderling waarop cursisten in contact komen met elkaar zoals een online forum.
- c) De docent zet in op een veilige leeromgeving voor de cursisten, zowel online als fysiek. *
- d) De docent zet in op interactievormen die de cursisten stimuleren om actief aan de slag te gaan met de leerinhouden.
- e) Tijdens de fysieke lessen wordt er specifiek gefocust op samenwerking en verbondenheid tussen en met cursisten.

Pijler 7: Feedback en evaluatie

Tijdens de VTS-opleiding is het voor zowel de docent als de cursisten interessant en leerrijk om feedback en feedforward te krijgen. Zo kennen ze hun sterke punten en werkpunten en is de evaluatie op het einde van de opleiding geen verrassing. Bouw naast de feedbackmomenten ook korte evaluatiemomenten in. Dit kan gemakkelijk in een online leerpad door kleine quizjes toe te voegen of door praktijkoefeningen te integreren tijdens de fysieke lessen. Criteria binnen deze pijler zijn de volgende:

- a) De cursisten krijgen op regelmatige basis formele, informele, formatieve en summatieve feedback met concrete handvaten die houvast bieden bij het leren en verduidelijken wat er wordt verwacht.
- b) De cursisten worden regelmatig geëvalueerd.
- c) De cursisten worden geïnformeerd over de vorm en de timing van de evaluatie, de inhoudelijke verwachtingen en de momenten waarop ze tussentijdse feedback kunnen verwachten.
- d) De cursisten krijgen op verschillende manieren feedback (peer, zelf, docent) en worden op verschillende manieren geëvalueerd. De feedback die ze krijgen, zet hen aan het denken. Met deze feedback kunnen ze vervolgens aan het werk.
- e) De docent geeft feedforward aan de cursisten zodat ze weten waaraan ze in de toekomst moeten werken.

---

* We spreken over een veilige leeromgeving wanneer de omstandigheden ervoor zorgen dat iedere leerling en professional zich gerespecteerd en aanvaard weet, ongeacht religie, afkomst, gender of seksuele geaardheid, en waar men gevrijwaard is van ongeoorloofd gedrag en materieel, psychisch en fysiek geweld. (bron: [Teaching learning center](#))

Pijler 8: Zelfregulatie

In de literatuur wordt beschreven dat blended learning, in vergelijking met een meer klassieke leermethode, cursisten meer zelfbewust maakt. Het is uiteraard een lang proces en de meeste cursisten zullen nog geen doorgedreven zelfregulatie hebben van bij de start van de VTS-opleiding. Dit wordt stapsgewijs opgebouwd over de verschillende opleidingsniveaus. Er wordt steeds minder sturing gegeven tot het punt dat de cursisten autonoom kunnen kiezen wanneer en hoe ze de online leerinhouden verwerken. Criteria voor zelfregulatie zijn:

- a) Er wordt een gestructureerde leidraad voorzien die cursisten helpt bij het monitoren van hun leerproces.
- b) De docent geeft de cursisten expliciet mee welke effectieve leerstrategieën er bestaan en toont hoe ze deze kunnen inzetten.
- c) De docent ondersteunt de cursisten in de organisatie van hun leerproces en bouwt die ondersteuning af naarmate ze hierin competent worden.
- d) Cursisten gaan autonoom aan de slag met de leerstof.
- e) De docent bevordert de zelfreflectie van de cursisten. Ze worden aangezet om te reflecteren over hun eigen leerproces en na te denken over toekomstige leertaken.
- f) De cursisten kunnen delen van hun eigen leerproces monitoren en bijsturen. Zelfevaluatie in de vorm van kleine quizjes op regelmatige tijdstippen kan hierbij helpen.

Jouw resultaten in Blended leren!

Bedankt voor je deelname voor Blended leren. Hieronder vind je alvast feedback per component:

Communicatie: Op de goede weg!

Er is aandacht voor communicatie. Dit is slechts beperkt aanwezig. De criteria binnen deze pijler helpen om de communicatie binnen het vak sterker te verankeren.

Didactische aanpak: Op de goede weg!

Men heeft aandacht voor de didactische aanpak en bent op de goede weg. Op dit moment zet je hier nog iets te weinig op in. Jouw les valt of staat met de manier waarop je de inhoud overbrengt. Denk hier dus goed over na, de vijf criteria kunnen jou helpen om hier verder richting aan te geven.

Beoordeling Feedback & evaluatie: Voorbeeldig!

Super! Het geven van feedback en evaluatie zitten heel goed verwerkt in het vak. Blijf dit zeker in de gaten houden!

Voorbeeld automatische feedback blended learning

Bronnen

1. Sluijsmans, D., Surma, T., Camp, G., Vanhoyweghen, K., Muijs, D., Kirschner, P. A., (2021, 6 november). Toolgericht of doelgericht? ScienceGuide -. <https://www.scienceguide.nl/2020/03/toolgericht-of-doelgericht/>
2. Wijze lessen. (z.d.). Thomas More. <https://thomasmore.be/nl/expertisecentrum-onderwijs-en-leren/wijze-lessen>
3. Fletcher-Wood, V. A. P. B. H. (2020, 20 mei). Motivating distant learners: schools under coronavirus. Improving Teaching. <https://improvingteaching.co.uk/2020/03/19/motivating-distant-learners-schools-under-coronavirus/>
4. Kintu, M. J., Zhu, C., & Kagambe, E. (2017). Blended learning effectiveness: the relationship between student characteristics, design features and outcomes. International Journal Of Educational Technology in Higher Education, 14(1). <https://doi.org/10.1186/s41239-017-0043-4>
5. Kember, D., McNaught, C., Chong, F. C. Y., Lam, P., & Cheng, K. F. (2010). Understanding the ways in which design features of educational websites impact upon student learning outcomes in blended learning environments. Computers & Education, 55(3), 1183–1192. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2010.05.015>
6. Blended Learning Tools and Practices: A Comprehensive Analysis. (2021). IEEE Journals & Magazine | IEEE Xplore. <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/9446138>
7. Truss, A., & Anderson, V. (2023). The navigational challenges of a blended learning approach to teaching in business and management. The International Journal Of Management Education, 21(1), 100733. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2022.100733>
8. Cheung, S. K. S., Wang, F. L., & Kwok, L. F. (2023). Online learning and blended learning: new practices derived from the pandemic-driven disruption. Journal Of Computing in Higher Education, 35(1), 1–5. <https://doi.org/10.1007/s12528-023-09350-9>
9. UGent goes Blended: Blend@UGent | Onderwijstips. (z.d.). <https://onderwijstips.ugent.be/nl/tips/ugent-goes-blended-visie-van-ugent/>
10. Hogeschool PXL. (z.d.). <https://www.pxl.be/>
11. European Commission, official website. (2024, 20 maart). European Commission. https://commission.europa.eu/index_en
12. Veilige leeromgeving - Inclusive Teaching & Learning Center. (2021, 11 november). Inclusive Teaching & Learning Center. <https://www.tlcenter.nl/kaders/veilige-leeromgeving/>.
13. Briljant Blenden – Ontwerpprincipes en praktische voorbeelden voor effectief blended hoger onderwijs. Thomas More. (2024, 24 juni) [12678 \(thomasmore.be\)](https://www.thomasmore.be/12678)

COLOFON

Deze publicatie is een uitgave van Sport Vlaanderen.

Deze publicatie is ook te raadplegen via sport.vlaanderen/kennisplatform.

Redactie

Shana De Jaegher & Hans Vangrunderbeek

November 2024

Depotnummer: D/2024/3241/396

Verantwoordelijke uitgever

Philippe Paquay

Administrateur-generaal

Agentschap Sport Vlaanderen

Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel

SPORT.
VLAANDEREN